

»Svědecká spolehlivost byla vyzkoušena zajímavě během přednášky v policejní škole v New Yorku. Do přednášky dostavil se starší pán, který promluvil s přednášejícím několik slov a odešel. Po odchodu žádal přednášející, aby mu byl návětník popsán co do obleku, postavy a pod., a hlavně, v které ruce měl hůl. Ze 42 posluchačů se 17 domnívalo, že hůl měl v ruce levé, 22, že ji měl v ruce pravé a 3 se nedovedli rozhodnout; všichni ale tvrdili, že hůl byla barvy tmavé. Skutečnost byla však překvapující, návětník neměl hole vůbec.«

Útraty u nejv. správ. soudu. — Trestní řízení daňové.

Finanční Právník, III./3 z 30. listopadu 1937 uveřejňuje pojednání Dr. Vlad. Koska »K závaznosti judikatury nejv. správ. soudu«, v kterém pisatel reaguje živě na článek prvního presidenta nejv. spr. soudu Háchy v »Právní praksi«, II., 1, str. 7, a mimo jiné uvádí:

Je důležité, může-li být náhrada (útrat) uložena prohrávšimu stěžovateli, když žalovaný úřad ani nepodá odvodní spis, ani nevyšle zástupce k veřejnému líčení (jež bude ostatně teď konáno velmi zřídka), protože to obojí pokládá za zbytečné, což je a bude často. Podle pozn. 1 k §u 40 Háchova-Rádlova Komentáře k zákonu o n. s. s., 1. vyd., 1933, by to možné nebylo, protože k nákladům žalovaného úřadu náleží — kromě eventuelních kolků — jen náklady odvodního spisu a intervence při veřejném líčení. Ale správa má se stížností k n. s. s. náklady už od okamžiku, kdy stížnost dojde k žalovanému úřadu, totiž náklady spojené se studiem, vybavením a předložením stížnosti n. s. soudu, i když odvodní spis nepodá a při líčení neintervenuje, nehledíc ani k nákladům, spojeným s řízením dalším, když se spisy vrátí se zamítavým nálezem, bylo by se

tedy doporučovalo mluvit o nákladech způsobených podáním stížnosti (také § 40 c. p. ř. mluví o nákladech způsobených procesními akty). Protože však i sdělení správních spisů je součástí řízení (§ 26, odst. 1), máme za to, že uvedené výdaje náleží i podle stavu nyní platného také k nákladům účasti v řízení před n. s. s., neboť k sdělení spisů je třeba stížnost studovati, vybavit a předložit. Názor uvedený k cit. poznámce k §u 40 je podle jejího textu jen názorem jistého spisovatele. Tento názor vychází ostatně z dřívějšího znění zákona, kde se mluvílo o nákladech řízení provedeného před správním soudem. Nynější znění mluví však o nákladech účasti v řízení před n. s. s. Zdá se nám, že je nové znění širší; širší výklad alespoň připouští. Jednací řád o tomto pojmu ustanovení nemá. Hácha v uvedeném článku povzbudivě upozorňuje správu, že rakouský správní soud přisuzoval žalovaným úřadům na příklad náhradu nákladů na odvodní spisy a na účast při líčení a podobně. To by nasvědčovalo tomu, že tato náhrada není omezena na náklady odvodních spisů a účasti při líčení. Jinak by byla správa často nucena podávati odvodní spisy a účastnit se líčení jen proto, aby mohla býti stěžovateli uložena náhrada nákladů, tedy zbytečně. V civilních procesech se přiznávají na př. i náklady na studium procesních podání a pod.

Zajímavě je též pojednání »Z praxe«, v němž pisatel P-š upozorňuje na to, že nebude-li dodržena 45, resp. 60denní lhůta §u 213, odst. 2 zák. o přímých daních, má to za následek zproštění obviněného; kdyby se pokračovalo přesto v řízení, bylo by v tom spatřovati nezákonnost ve smyslu §u 7 zák. o nejv. s. s. Pokračování v řízení by bylo možné jen za podmínky obnovy. Pisatel dodává ovšem, že i tento výklad může býti sporný.

Z právní praxe.

Rozdíly mezi úpravou odpovědnosti za škody

dle autom. zák. č. 81/1935:

Dle § 45 ručí provozovatel za škodu způsobenou nejen na těle nebo na zdraví, nýbrž i na věcech.

dle železnič. zák. č. 86/1937:

Dle §u 196 ručí provozovatel jen za škodu způsobenou na těle (na zdraví). Škoda musila býti způsobena úkony nebo jevy při železniční

Oproti občanskému zákoníku ovšem jest ručení za škody věcně omezeno co do rozsahu šem 46 tak, že náhrada se nepřiznává podle stupně viny.

Škoda musela být způsobena provozem motorových vozidel na místech třetími osobami přístupných, nebo mimo tato místa, užívá-li se pozemku neoprávněně k jízdě motorového vozidla.

Exkulpační důvody dle § 47:

1. Dokáže-li odpovědná osoba, že událost, z níž škoda vzešla (nikoli tedy škoda sama) byla způsobena

- a) zaviněním třetí osoby,
- b) nebo poškozeného samého,

2. nebo že událost nemohla být odvrácena opatrností při řízení motorového vozidla a při zacházení s ním, jaká odpovídá předpisům a povaze věci, a že ji nelze odvozovati ani z povahy nebo stavu motorového vozidla, ani ze zvláštního způsobu, selhání nebo nedostatku jeho činnosti. Totéž platí při škodě způsobené splašením zvířat atd.

Podle judikatury nelze pokládati za zavinění poškozeného samého, jestliže zavinil škodu poškozený, kterému nelze přičítati vinu jen vzhledem k jeho věku. Tento výklad judikatury jest zřejmě nesprávný a zákonodárce svoji vůli v tomto směru nyní autenticky projevil železničním zákonem, takže jest na praktických právnících, aby v tomto směru prosadili změnu judikatury, aby odpovídala tomu, co zřejmě zákonodárce zamýšlel a co výslovně vyjádřil jen v § 196, odst. 4 nového železničního zákona.

dopravě na trati, kterými se na venek projevuje nebezpečnost vlastní této dopravě.

Jen výjimečně platí ustanovení §u 196 i pro škody na věcech (§ 202).

Exkulpační důvody dle §u 196:

1. Dokáže-li podnik, že škoda (nikoli tedy událost, z které škoda vzešla, což jest tedy zodpovědnost poněkud jiná než dle automobilového zákona, jde tu o ručení za výsledek katexochen) vzešla

- a) ze zavinění poškozeného,
- b) nebo z neodvratného jednání osoby jiné,

2. nebo byla neodvratná a nelze ji odvozovati ani z povahy nebo stavu provozních zařízení, ani ze zvláštního způsobu, selhání nebo nedostatku jejich činnosti.

Pojem neodvratnosti definuje se v § 196, odst. 3 takto:

Neodvratnost (odst. 2) záleží v tom, že něco nemůže být zamezeno takovou opatrností při vedení provozu a zacházení s příslušnými zařízeními dopravy, která se srovnává se zákonem a předpisy podle něho vydanými, a není-li jich, s povahou věci.

§ 196, odst. 4 k pojmu neodvratnosti stanoví:

Za zavinění (odst. 2) se pokládá také takové jednání poškozeného, které mu nelze přičítati k vině jenom pro jeho věk nebo pro nedostatky zdraví, tělesných nebo duševních schopností.

§ 46 odkazuje v příčině způsobu a rozsahu povinnosti k náhradě škody podle automobilového zákona na ustanovení obecného občanského práva a rozsahu povinnosti k náhradě škody, vzniklé poškozením na těle nebo na zdraví, zohyděním nebo usmrcením (§ 1327 obč. zák. v historických zemích), a škody, vzniklé poškozením věci, vyjmajíc ustanovení podle nichž při těžším stupni viny se přiznává náhrada ve větším rozsahu za škodu vzniklou na věci, jak již shora zmíněno.

Podle § 1327 obč. zák. tedy v historických zemích patří bolestné, patří však také všechny náklady způsobené usmrcením nebo poraněním, nikoli tedy na př. jen náklady přiměřeného pohřbu, nýbrž také náklady nejbližších příbuzných spojené s cestou na pohřeb, náklady postavení náhrobku přiměřeného stavu usmrceného a samozřejmě nároky pozůstalých na náhradu toho, co jim ušlo úmrtím usmrceného, byli-li tento dle zákona povinen o ně se starati.

Oznamovací povinnost a promlčení jest upravena v § 50 autom. zák. známým způsobem.

V případě střetnutí automobilu s jiným automobilem nebo s provozem železničních podniků, platí § 84 automob. zák.

Podle § 51 není vyloučena širší odpovědnost podle obecného občanského práva nebo podle jiných zákonů. Ač takový případ lze stěží si představit, přece jen jest toto ustanovení neobmezené.

Význam rozdílů obojí úpravy bude důležitý zejména v případech střetů obou zákonů dle § 84 automob. zák. a § 204 žel. zák.

Ohledně příslušnosti věc není jest poznamenati, že i podle železn. zákona jsou nyní příslušny obecné soudy (ne tedy obchodní senáty), v čemž tedy není rozdíl mezi automob. a železn. zákonem. Rozhoduje ratio valoris. Pro místní příslušnost rovněž platí obdobné zásady (především místo úrazu).

§§ 197 a 198 jedná jen o způsobu a rozsahu povinnosti k náhradě škody na těle (zdraví) a upravuje tyto otázky přímo, neponechává je všeobecným ustanovením obč. zák. Liší se od § 1327 potud, že přiznává jenom přiměřené náklady pohřbu, nikoli však na př. náklady nejbližších příbuzných spojené s cestou na pohřeb, náklady postavení náhrobku a pod. Náhrada toho, co pozůstalým ušlo, stanoví se ovšem také rentou, omezuje se však podstatně výše (§ 197, odst. 3).

Oznamovací povinnost a promlčení jest upravena v § 199 stejně jako u automob. zák., ovšem s časovým omezením pro regresní nároky nositele veřejného pojištění.

V případě střetnutí provozu dráhy s provozem silničního motorového vozidla, platí ustanovení § 204, obdobná automobilovému zákonu.

Podle § 203 není vyloučena širší odpovědnost podle občanského práva jen potud, pokud by poškozený dokazoval, že škoda vznikla jinak než pouze »při železniční dopravě na trati úkony nebo jevy, kterými se na venek projevuje nebezpečnost vlastní této dopravě«. Musil by tedy dokazovati přímo, že škodu buď zavinil železniční podnik, anebo jeho zaměstnanci, jejichž nezdatnost byla železničnímu podniku známa.

Je možný rekurs proti usnesení o přisouzení nákladů sporu,*) když žalobní žádost omezena byla za řízení první stolice na útraty sporu?

I. V první stolici byla žalobní žádost omezena na útraty sporu. Soudce rozhodl usnesením. Rekurs byl odmítnut s tímto odůvodněním:

Jde o konečné rozhodnutí, které bylo vydáno po omezení žaloby na útraty po provedeném sporném řízení, a takové rozhodnutí bylo před vydáním plenárního rozhodnutí nejv. soudu pres. 298/24 (čís. 3868 sb. nejv. s.) podle všeobecného přesvědčení a praxe soudu vydáváno jedině ve formě rozsudku. V takových případech však nebylo podle § 501 c. ř. s. nejmenší pochybnosti, že rozhodnutí o útratách nemůže býti napadeno samostatně rekursem. Usnesením mohlo býti rozhodováno o útratách jen tehdy, když rozhodnutí nezáviselo na výsledku sporu ve věci samé a na oprávněnosti žalobního nároku, jako v případech § 42 j. n. (věc odňata tuzemským neb aspoň řádným soudům), § 7 (nezpůsobilost k vedení sporu), § 261 (rozhodnutí při tak zv. »privilegovaných obranách«), §§ 51, 52 (v usneseních může býti o nákladech rozhodnuto jen potud, pokud povinnost k náhradě jest nezávislá na výsledku hlavní věci), jakož i při zpětvzetí žaloby podle § 237 civ. ř. s. Ve věcech nepatrných jest tudíž, když o věci samé se rozhodovalo, anebo rozhodnutí o útratách záviselo na výsledku věci samé, podle uvedeného opravný prostředek proti rozhodnutí o útratách vyloučen, třeba se rozhodnutí stalo usnesením. V tomto smyslu vykládá se výjimečně ustanovení § 517, č. 5 c. ř. s.,

*) Jde o rekurs proti tomu, že jedné či druhé straně byly či nebyly náklady »co do důvodu« přiznány, nikoli o rekurs co do výše« nároků, který je arci přípustný vždy. — Pozn. redakce.

neboť kdybychom, přizpůsobivše se řečenému rozhodnutí nejv. soudu, zaujali stanovisko, že proti konečnému rozhodnutí ve věci nepatrné, které se má po omezení žaloby na útraty sporu ve smyslu onoho rozhodnutí státi usnesením, jest přípustné si stěžovati, vznikl by nepocho-pitelný a neodůvodněný zásadní rozpor ve vyřizování stejnorodých případů, totiž u rozhodování o útratách v konečném rozhodnutí, přičemž v případech důležitějších, kde se totiž o věci samé a proto rozsudkem rozhoduje, opravný prostředek proti rozhodnutí o útratách je naprosto vyloučen, kdežto v případech omezení žaloby na náhradu útrat měl býti přípustný. Jest zřejmé, že takto nelze znění zákona vykládati a používat, nýbrž zde je třeba ve věcech nepatrných přesně rozeznávat rozhodnutí o útratách, která se vydávají jako konečná rozhodnutí po přezkoumání oprávněnosti žaloby a dále usnesení o útratách, vydaná bez zřetele na věc hlavní z důvodů procesních. V případech poslednějších jest podle § 517, č. 5 civ. ř. s. rekurs přípustný, kdežto v prvnějších případech, a o takový zde běží, jest tento opravný prostředek vyloučen, třeba se rozhodnutí bylo vydáno usnesením. Rekurs podaný proti rozhodnutí o útratách jest tedy nepřípustný a byl tedy podle § 526 civ. ř. s. odmítnut.

Případ tento je řešen též v prvním sešitu právě vydávaných rozhodnutí vrchních a krajských soudů pod čís. 14 a 17 v témže smyslu a s tímtež odůvodněním.

II. Názoru shora vylíčenému nelze dáti za pravdu.

Podle plenárního rozhodnutí nejvyššího soudu pres. č. 298/24, byla-li žalobní žádost omezena na útraty sporu, jest jednati dále podle předpisů pro řízení bagatelní a v řízení bagatelním vyloučen je rekurs proti výroku o nákladech soudních

pojatému do rozsudku (§§ 55, 517, čís. 5 c. ř. s.; judikát č. 141).

Plenární rozhodnutí odůvodňuje však velmi obsírně formu »usnesení«, kterou má býti rozhodnuto, tím, že útratový návrh není ani částí hlavního nároku, ani jeho příslušenstvím. Nárok tento není povahy soukromoprávní, nýbrž zakládá se jen na předpisech procesního práva (viz na př. Hora, II., str. 72; Ott, I., str. 222; Gl. U. č. 7162, 7257, 7630). Na tomto stanovisku nemění nic předpis § 216 ex. ř. a § 54, odst. 2 j. n., ježto onen opravuje jen pořad pro uspokojení věřitelovo, tento pak zjednodušuje výpočet ceny předmětu sporu. Proto názor, že omezením požadavku žalobce na útraty sporu stávají se tyto »hlavním nárokem«, je neudržitelný. Názor tento vedl by k nepřijatelným důsledkům, jak patrně z odůvodnění, jehož doslovné znění z plenárního usnesení cituji: »Kdyby totiž žalobce omezil žalobní žádost jen na několik málo korun z původní několikatisícové pohledávky a na náklady sporu, kdy již náklady do té doby vzniklé hranici bagatelní daleko přesahují, bylo by podle § 453, odst. 2 c. ř. s. beze vší pochybnosti dále jednáno a rozhodováno podle předpisů daných pro řízení bagatelní. Kdyby však šel žalobce v tomto omezení ještě dále, takže by celý žalobní nárok zmizel, získal by tím zase řízení pravidelné. K tomu dlužno uvážiti ještě toto: nejde vždy jen o požadavek žalobcův na náhradu útrat, nýbrž po pravidle také o stejný požadavek žalovaného, který přece žádného materiálně právního žalobního nároku neuplatňoval a při němž tedy je vyloučeno, aby „vedlejší nárok“ stal se jeho hlavním nárokem.«

Dále rozvádí pak plenární usnesení, jaké obtíže způsobilo by určování ceny předmětu sporu a k jakým nesrovnalostem by vedlo, kdyby bylo možno jednati jinak při omezeném

útratovém nároku než podle předpisů bagatelních.

III. Novela o úlevách soudům z 1. června 1914, č. 118 přidáním § 453, odst. 2 stanovila, že při obmezení žalobní žádosti pod hranici bagatelní má býti rozhodováno podle předpisů tohoto řízení. Nárok na náhradu útrat, jak jsme již řekli, kotví však jen v předpisech procesního práva a představuje proto ještě něco nižšího a podřízenějšího, než zbytek žalobního nároku. Řekli jsme již shora, že pro tento nárok přijde v úvahu pouze řízení bagatelní. Rozhodnutí o útratách podrží však svou právní povahu jakožto pouhé usnesení i v tomto bagatelním řízení, vždyť by tuto povahu podrželo i tehdy, bylo-li by pojata do rozsudečného nálezu. Usnesení o útratách lze napadati jen rekusem (§§ 55, 514 c. ř. s.). V bagatelním řízení jest tento rekurs vyloučen, jestliže výrok o útratách pojat byl do rozsudku. Není však vyloučen, když rozhodnuto bylo samostatným usnesením, jak výslovně stanoví § 517, čís. 5 c. ř. s. Není důvodu, proč by i v řízení, ve kterém byla žalobní žádost omezena pouze na útraty, neměl býti proti usnesení připuštěn rekurs. Jak jsme již řekli, nenahrazuje toto usnesení rozsudek. Jest sice něco méně, ale přece něco *sui generis*.

Řekli jsme tedy, že procesní útratový nárok zakládá se na předpisech procesního práva a jeho důvodem jest jediné okolnost, že strany, pustivše se do sporu, musí nésti zodpovědnost za výsledek sporu, ovšem s úchyly, stanovenými civil. řádem soudním. Bylo by však ponecháno příliš volné pole interpretaci, kdyby soud měl vždy řešiti, zda rozhodnutí o útratách, vydaná po přezkoumání oprávněnosti žaloby, nemohou býti napadena rekusem, naproti tomu však usnesení vydaná bez zřete-

le na věc hlavní mohou býti rekursen napadena. Je-li správné, že v každém případě tkví nárok na náhradu útrat v předpisech procesních, nelze přece rozlišovati, kdy lpí »více« a kdy »méně«.

Občanský zákon ustanovuje, že zákonu nesmí se přikládati při užívání jiný smysl, než jaký plyne ze zvláštního smyslu slov v jejich souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce. Při výkladu § 517, čís. 5 c. ř. s. nutno se přidržet slovního znění (výklad filologický), neboť interpretace logická, systematická i historická, byť byly v tomto případě lákavé, znamenaly by přece přílišnou volnost. Není možno při interpretaci přenést se přes jasný text zákona. Protože pak zákony zachovávají tak dlouho svoji moc, pokud jich zákonodárce nezměnil nebo výslovně nezrušil, nutno se přidržeti zákonného textu a zahrnouti též náš případ (kdy žalobní žádost omezena byla na útraty sporu) mezi ty případy, na něž myslí § 517, čís. 5 c. ř. s. a ohledně nichž stanoví, že rekurs je přípustný.*)

Miloslav Koutecký.

Informace ze zájemního rejstříku (§ 255 ex. ř.)

Akciová společnost, zabývající se úvěrovým pojištěním, podala žádost za úřední osvědčení ze zájemního rejstříku o tom, zda a jaké jsou vedeny proti jisté firmě exekuce v době za poslední rok nazpět, odůvodňujíc právní zájem na tomto zjištění nutnosti správné informace o finančním stavu této firmy, jelikož valná část věřitelů jmenované firmy jest u žadatelky pojištěna a podle § 5 jejích stanov jest právě účelem společnosti pojišťovati úvěry přejímáním ručení za splnění jakýchko-

liv úvěrových a dodávkových smluv. Žadatelka tím dovozovala, že k tomu účelu potřebuje včas správných informací ze zájemního rejstříku, z něhož možno podle § 255 ex. ř. podávati zprávy všem osobám, které osvědčily, že potřebují takových zpráv z důležitých důvodů.

Podle citovaného ustanovení jest zájemní rejstřík potud veřejný, že zprávu z něho jest dáti všem osobám, které osvědčí, že jich potřebují k zahájení sporu nebo exekuce, k podání námitek proti zahájené již exekuci nebo z jiných důležitých důvodů.

Poněvadž vznikly pochybnosti, zda žádosti takové lze podle § 255 ex. ř. vyhověti, vyžádalo si presidium vrchního soudu v Brně poukaz ministerstva spravedlnosti, které výnosem ze dne 9. září 1937, čís. 50.330/37-10 schválilo názor presidia vrchního soudu v Brně, že s hlediska ustanovení § 255 ex. ř. lze vyřídit kladně takovou žádost, osvědčí-li podobný pojišťovací ústav, že jde skutečně o věřitele, jenž jest u ní pojištěn, v kterémžto případě pojišťovna vlastně vystupuje za tohoto věřitele, jemuž by informace ze zájemního rejstříku nemohla býti zajisté odepřena; že však by bylo takovou žádost zamítnouti, kdyby zněla pouze všeobecně bez osvědčení, že jde o jejího pojistníka, takže by taková všeobecná žádost měla ráz obyčejné obchodní informace.

Vzhledem k obdobným případům v jiných obvodech byly soudy s exekuční agendou na toto stanovisko ministerstva spravedlnosti upozorněny.

Frydrych.

Povinnost oznamovací v řízení o vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti.*)

I. Všeobecně.

Dojde-li k převodu nemovitosti,

*) Celá úvaha týká se jen řízení před okresními soudy, neboť předpisy o bagatelním řízení neplatí pro soudy sborové. — Pozn. red.

*) Ježto opět se vyskytly v praxi názory, že oznamovací povinnost zeizitele

dozvídá se o něm úřad, vyměřující dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí jednak z oznámení stran, jednak podpůrně ze sdělení soudů knihovních a obchodních, které jsou povinny podávat úřadu zprávy o převodech a jednáních jim na roven postavených, které v knihách pozemkových a v obchodních rejstřících zapisují (ustanovení vlád. nař. č. 143/22 Sb. z. a n., odst. 9 až 13, k § 37 zák. č. 329/21 Sb. z. a n.).

Dávková pravidla v § 16, odst. 1 ustanovují, že každý zcizitel, i mimoknihovní, je povinen oznámiti do 14 dnů písemně nebo protokolárně vyměřujícímu úřadu zcizovací jednání, jež je základem převodu a uvést při tom veškeré, pro vyměření dávky podstatné skutečnosti a připojit potřebné listiny v prvopise nebo ověřeném opise.

Oznamovací povinnost platí i tehdy, když se strana domnívá, že převod dáve nepodléhá (Boh. A. 10.445).

Povinnost oznamovací mají i společnosti, uvedené v § 1 dávkových pravidel, pokud u nich nastaly změny v osobách a poměru podílů společníků.

Naproti tomu nemá oznamovací povinnosti nabyvatel. Učiní-li tak, neosvobozuje zcizitele od této povinnosti (Boh. A. 1195), ani v tom případě, že nabyvatel převzal smluvně placení dávky (nál. nss. č. 16.759/24).

II. Obsah oznámení.

Z citace § 16, odst. 1, shora uvedené, zdá se na první pohled vychá-

je splněna, když v ohlašovací lhůtě podá knihovní návrh se žádostí o vyrozumění vyměřovacího úřadu (jako u přev. poplatků), vyžádali jsme si toto pojednání, aby praxe uvarována byla nepřiznivých účinků chybných názorů. — Pozn. red.

zeti, že nepostačí, aby zcizitel prostě oznámil převod a jeho modalit, nýbrž že je třeba uvést a doložit listinami »všechny pro vyměření dávky rozhodné skutečnosti«, že by tedy musil sdělit data, týkající se též nabytí nemovitosti, uplatnění náklady a jiné výhody a předložit příslušné listiny a účty.

Tento výklad nepokládám za správný, neboť slova »podstatné skutečnosti« se vztahují k pojmu »zcizovací jednání«. Je proto třeba sdělit pouze skutečnosti, týkající se zcizovacího jednání, t. j. předmět převodu, strany, cenu a předložit potřebné listiny.

Kdyby strana měla v oznámení o převodu uvést všechny vyměření dávky se týkající skutečnosti (nabývací akt, investice a pod.), pak by bylo zbytečné, aby § 16 ještě nařizoval, aby na zvláštní výzvu podala příznání a v něm uvedla tyto skutečnosti. Mimo to nestihá dle § 17 stranu kontumační následek, ani když v příznání nesdělí nabývací hodnotu, tím spíše nemůže býti nijak trestána, když tak neučiní v pouhém oznámení o převodu.

III. Procesní účinky.

Oznamovací povinnost je řádně splněna, když oznámení je učiněno ve 14denní lhůtě u příslušného úřadu. Podle § 21 dávk. pravidel se do lhůty nepočítá doba poštovní dopravy doporučené zásilky. Ovšem strana nese vždy riziko ztráty takového zásilky během poštovní dopravy (nál. nss. č. 11.704/27).

Oznamovací povinnost není splněna již tím, že strana zažádá o knihovní vklad, s tím, aby soud příslušnému úřadu převod oznámil (nál. nss. č. 19.698/33). Avšak vyhoví-li soud straně a oznámí-li vyměřovacímu úřadu převod, je zadosti učiněno oznamovací povinnosti (Boh. A. 2968, 9171 atd.).

Nesplní-li strana řádně oznamovací povinnost, hrozí jí § 24 dávk. prav. trestní sankcí. Podle odstavce 1 tohoto § jí může býti dávka zvýšena bez trestního řízení až do trojnásobné částky, o kterou dávka mohla býti (nikoliv byla) zkrácena. Pouze v případě, když prokáže, že tak učinila v omluvitelném omylu nebo aspoň bez úmyslu zkrátiti dávku, možno dávku zvýšiti nejvýše o 10 %.

Tato újma může stranu podle mého názoru stihnouti i při opožděném podání přiznání, na příklad, když je učiní prostřednictvím soudu po předepsané lhůtě.

Naproti tomu stranu proto, že nepodala řádně a včas oznámení, nestihá procesní újma ve vyměřovacím řízení, nastává tedy kontumace (prekluse), na rozdíl od případů, kdy strana nepodá řádně a včas na výzvu úřadu dávkové přiznání. V tomto případě může úřad vyměřiti dávku bez součinnosti se stranou, řídě se jen podle svých úředních pomůcek. Kdyby pro nesplnění povinnosti oznamovací úřad bez dalšího vyměřil dávku, nevyzval dříve stranu k podání přiznání, bylo by řízení vadné, což by bylo možno vytýkati v odvolání (srovnej Boh. A. 6863).

Jediná újma, která stihá stranu, je ta, že promlčení dávkového řízení nepočne dříve běžeti, pokud vyměřovací úřad se o převodu nedozví. Postačí ovšem k početí běhu promlčecí lhůty i opožděné podanné oznámení, na př. prostřednictvím soudu, nebo i jiná, třeba náhodná skutečnost, z níž se úřadu dostateč-

ným způsobem dostane zpráva o nastalém převodu.

Jestliže strana v oznámení uvede nejen obsah zcizovacího aktu, nýbrž také hodnotu nabývací, investice a pod. pro vyměření dávky rozhodné skutečnosti, nebo pokládá-li úřad z jiného důvodu za zbytečné vyzvati stranu k podání přiznání, může již na podkladě pouhého oznámení převodu vyměřiti dávku, avšak strana, není-li s tímto postupem spokojena, může to v odvolání vytýkati (nál. nss. č. 10.727/33 a Boh. A. 1536). Nepodá-li strana odvolání, vchází platební rozkaz v právní moc a strana nemůže později namítati jeho zmatečnost nebo nicotnost z důvodu neprovedení řádného řízení.

Naproti tomu i v případě, že strana v oznámení o převodu uvede veškeré pro vyměření dávky podstatné skutečnosti, nemůže odmítati podání přiznání s poukazem na to, že již podala oznámení, ježto jinak by nastaly účinky prekluse ve smyslu § 16, odst. 2 dávk. pravidel bez ohledu na podané oznámení (nál. nss. č. 7732/27 a Boh. A. 1195).

Rozdíl mezi oznámením a přiznáním jest ten, že v oznámení jde o údaje strany z vlastní iniciativy, takže je případně může i vzíti zpět nebo pozměnit, (ovšem pod trestnými následky § 24 dávk. prav.), kdežto v přiznání je každý údaj uveden na úřední výzvu a pod následky prekluse, proto stranu víže a může jej odvolati jen, osvědčí-li skutkový omyl (Boh. A. 564).

Nešpor.

Autoři článků v tomto čísle.

Vrchní odbor. rada min. zeměděl. Dr. František Bureš, přednosta okres. soudu v Počátkách Dr. Jiří Cerman, vrchní soudní rada u nejv. soudu Dr. František Poláček, vrchní sekretář nejv. správ. soudu Dr. Otakar Klejn, advokát Dr. Pavel Wintler, advokát v Praze Dr. Kurt Wehle, univ. prof. Dr. Karel Laštovka, univ. prof. a advokát Dr. Adolf Procházka, adv. konc. Dr. Miloslav Koutecký, vrchní komisař zem. úřadu v Praze Dr. Zdeněk Nešpor, rada kraj. soudu v Litoměřicích Dr. Josef Frydrych, adv. konc. Dr. Karel Witz.